

Tarihin bazen dingin bazen hırçın Tuna gibi akıp geçtiği şehir

Mehmet DAL/Gökdere Rotary Kulübü GDB

Merhaba Değerli Rotaryenler, Bu sayımızda sizlere; ona bir çok güzel sıfat yakıştırmaları olsa da, ben ona en yakışan tanımı ile "Tuna'nın incisi" olarak isimlendirdiğim Budapeşte'den bahsetmek istiyorum.

Tuna nehrinin kıyısında kurulmuş olan onlarca kent gibi nehrin hayat verdiği, Buda ve Peşte olarak iki farklı kentin birleşmesiyle oluşuyor Budapeşte. İhtişamlı mimarisi, kış aylarında bile hareketli fakat boğucu olmayan sokakları, Osmanlı döneminden kalan yapıları, birbirinden güzel köprüleri, tüm Avrupa'da olduğu gibi kentin her yerini süsleyen heykelleri ve muhteşem ışıklandırmasıyla gece görüntüsüne sahip büyüleyici bir şehir. Romantik ve huzurlu olmasının yanında savaşların ve taşıdığı sosyalizm döneminin izleri yüzünden hüznü bir tarafı da var. Yaşadığı olumsuzluklar ve yıkımlardan güçlü bir şekilde çıkmış olan şehir, bugün Avrupa'nın en yüksek enerjili, en dinamik ve en çok ziyaret edilen başkentlerinden biri.

Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun bir parçası olduğu dönemde Viyana'nın gerisinde kalan Budapeşte'nin sokaklarını her yıl milyonlarca turist arşınıyor. Bu görkemli şehir iki bölümden oluşuyor; Tuna Nehri'nin yüksek ve ağaçlıklı kısmı olan Buda, geçmişte yöneticilere ve soylulara ev sahipliği yapmış. Mutlak hükümdarlığı temsil eden sırtını tepelere ve Gellert Dağı'na yaslamış. Nehrinin karşısındaki Peşte ise ticaret ve sanayinin geliştiği yer olmuş.

Macaristan Parlamento Binası

Macaristan Parlamento Binası, şehrin en

görkemli ve en çok ilgi gören binası. Peşte tarafında, Tuna Nehrine bakıyor. Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun parçası olan Macaristan, Avusturya ile 1867 uzlaşmasının ardından egemen bir güç olarak statüsünün tadını çıkarırken, mevcut Macaristan Parlamento binasının yinelemesi fikri büyümeye başlamış.

Buda, Pest ve Obuda şehirleri tek biri isim, Budapeşte adıyla birleşince oluşan yeni şehrin geleceği de parlak görünüyordu. Tüm Avrupa'da hükümetlerin sanata ve mimariye yatırım yaptığı 1880'lerde yeni bir Macar parlamento binası tasarlayacak mimar bulmak

BUDAPEŞTE

için bir yarışma başlatılmış.

Macaristan'ın egemenliğini ve giderek kendine güvenen ulusal kimliğini sembolize etmeyi önceliklerine alan Macar hükümetinin açtığı yarışmayı Macar mimar Imre Steindl kazanır. Steindl eserinde, Londra'daki Parlamento'dan ilham alır. Neo-Gotikizm, neo-Ortaçağcılık, neo-Rönesans ve neo-Barok'u birleştirerek bugün ziyaret edebileceğiniz binayı oluşturmak için farklı stilleri karıştırır.

İnşaatı 1885'te başlayan ve 1904'e kadar devam eden binanın tamamlanması 17 yıl sürer. Açılışı 1896'da Macar Milenyum kutlamaları sırasında yapılır. Gotik uyanış mimarisi

19. yüzyılda gelişen bir sanat ve mimari tarzı.

Binayı hayata geçirmek için yaklaşık 1000 usta çalışmış. 40 milyona yakın tuğla, 30 bin metreküp oymalı taş, 500 binden fazla değerli taş ve yaklaşık 40 kilo 23 ayar altın varaklar için kullanılmış. Dekorasyonda birçok yerli malzeme yanında yabancı hükümetlerin gönderdiği hediyelerinden yararlanılmış.

Parlamento Binası 18 bin metrekare alana yayılıyor ve 233 heykelin süslediği toplam 691 odaya sahip. Uzunluğu tam 268 metre ve genişliği 118 metre olan Budapeşte Parlamento Binası, 96 metre yüksekliğe sahip. Bina, içine 5 katlı 50 adet apartman sığabilecek

kadar büyük. Her yerini görmek için günlere ihtiyaç olsa gerek.

Budapeşte gezilecek yerler listesindeki Budapeşte Parlamento binasına 27 farklı kapıdan girilebiliyor. Bina içindeki merdivenlerin toplam uzunluğu ise 20 km'yi geçiyor. Bina süslemelerinde 40 kg altın kullanılmış. Ulusal Meclis Salonu ve Kubbeli Salon bunlar içerisinde en gösterişli olanları. Binanın cephesi, Macar hükümdarlarının 88 adet heykelleriyle süslenmiş.

Parlamento Evi'nin içi, Macaristan'ın en iyi sanatçıları tarafından dekore edilmiş. Mermer kaplı iç mekan ve Neo-Gotik granit Korinth sütunlar da aynı derecede çarpıcı. Geniş merdivenler, Károly Lotz tarafından yapılan karmaşık tavan tasarımları, altın varak süslemeleri görülmeye değer.

Parlamento Binası, Macaristan'ın Kutsal Tacı olarak da bilinen Aziz Stephen tacına ev sahipliği yapıyor. Elliye yakın kral bu taçta tahta çıkmış. Kutsal Taç ile törende kullanılan diğer kutsal ve değerli asa, merkezi Dome Hall'da hava geçirmez şekilde kapatılmış cam bir dolapta saklanıyor.

Dome Hall, 16 Macar hükümdarı ve kralının heykellerinin bulunduğu bir bölüm. En dikkate

Denizden 450 metre yükseklikte olup, ilin tüm güzelliklerini, Karadeniz'in muhteşemliğini Boztepe'den seyretmek doyumusuzdur.

değer hükümdarlardan bazıları St. Istvan (Stephen I) ve St. Laszlo. Her ikisi de Macaristan'ın bugünkü haline gelmesine çok katkısı olmuş. Dome Hall'da fotoğraf çekmek maalesef yasak.

Tuna Ayakkabıları Anıtı

Tuna kıyısındaki ayakkabılar veya Tuna Ayakkabıları, Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de bulunan bir Holokost anıtı. Tuna Nehri'nin kıyısında gizlenmiş, daha önce gördüğünüz hiçbir şeye benzemeyen bir anıt. Budapeşte Parlamento Binasına çok yakın.

Anlamı ise çok derin. II. Dünya Savaşı sırasında Naziler'in izlediği politikalar sonucunda ölen Macar Yahudileri anısına Tuna Nehri'nin batı yakasında beton zemine sabitlenen altmış çift demir ayakkabıdan oluşan anıt, Türk asıllı yönetmen Can Togay ile heykeltıraş Gyula Pauer tarafından tasarlanmış ve 16 Nisan 2005 tarihinde açılmıştır. Anıtın üç ayrı yerinde, Macarca, İngilizce ve İbranice olarak okunan dökme demir tabelalarda: 'Nazi milisleri tarafından vurularak nehre atılan kurbanların anısına' yazar. Yaklaşık 20.000 Yahudi'nin katledildiği olayda Nazi Partisi'nin milisleri, kurbanları ayakkabılarını çıkartarak üçer üçer ayak bileklerinden bağladıktan sonra Tuna Nehri'ne atlamaya zorlamış; ortadakini vurmuş; ölen kişiyle birlikte ayakkabıları bağlı olan diğer ikisinin de nehre düşüp boğularak ölmesini sağlamışlardır. Ölen kurbanlardan artakalan ayakkabılar, katliamdan sonra Tuna Nehri'nin kıyısında metrelerce uzanmıştı.

Sanatçılar, yaptıkları onlarca çift demirden ayakkabılarla kurbanların unutulmamasını sağlamak istemiştir. Ayakkabıların farklı biçimleri; çocuk, kadın, erkek ayakkabılarını temsil ederek, cinsiyet, kimlik, meslek gibi ayrımlara gönderimde bulunur.

Budapeşte Parlamento Binası ile Zincir Köprü arasındaki kıyıda yer alıyor. Ayakkabılar tuna kıyısındaki sokakta olduğundan dilediğiniz zaman gidip görebilirsiniz. Ancak, gün batımı ve gün doğumu size hüznü yaşamak ve bu anıtı fotoğraflamak için en iyi ışığı sağlayabilir.

Zincir Köprü

Şehir Buda ve Peşte olarak inşa edildiğinde Tuna'nın iki yakasını birbirine bağlayan köprülerden yoksunmuş. İki yaka arasında ulaşım kayıklarla ve geçici asma köprülerle sağlanıyormuş.

Kont Szechenyi, çok yağmurlu bir zamanda ölüm döşegindeki babasını görmek için Tuna nehrinin diğer tarafına geçemediğinden çözümlü kalıcı bir köprü yapmakta bulmuş. Bunu başarması ise neredeyse 50 yılını almış.

1836'da Szechenyi, İngiliz mühendis William Tierney Clark'a bir köprü tasarlamasını ister.

Clark daha önceden Thames nehri üzerine inşa ettiği Hammersmith ve Marlow köprülerinden dolayı doğru bir seçimdir. Köprü yapılmadan önce, şehrin iki yakası, sadece yaz dönemleri kurulan geçici asma köprü ile birbirine bağlanıyor ve her kış yüzen buzlardan korumak için tekrar sökülüp takılıyordu. Kışları nehri geçmek için tek yol ise tekne kullanmaktı.

Artık kalıcı bir köprünün zamanı gelmişti. William Clark teklifi kabul etti ve 1842'de inşaatına Adam Clark adındaki bir İskoç mühendis önderliğinde başlandı. Köprünün inşaatı neredeyse 10 yıl sürdü. Dikkat çekici bir şekilde, 1848-1849 Macar Devrimi boyunca da inşaat devam etti.

Açıldığı 1849'te mühendislik harikası olarak tanımlanan, 375 metre uzunlukta ve 16 metre genişlikteki köprü, iki dev kule arasında uzanan demir zincirlerle ayakta duruyor. Macarca'da zincir anlamına gelen 'lanchid' köprünün adı olur. Mühendislik harikası bu köprü yapıldığı dönemde asma köprüler arasında en uzun olanıydı.

Macar Hanedanı'nın armalarıyla süslü olan köprüde Heykeltıraş Janos Marschalko'nun eseri olan taş aslanlar her iki yakada yapıyı korumak için nöbet tutuyor. Bir şehir efsanesine göre açılış esnasında ziyaretçilerden biri aslanların dillerinin olmadığını söylemiş ve bunun üzerine heykeltıraş kendini köprüden aşağıya atmış. Tabii gerçekte böyle bir şey yok, hikaye tamamen uydurma.

Zincir Köprü, Macaristan'ın ekonomik anlamda doğuşuna sebep olmuş ve Buda-peşte'nin altın çağına girmesini sağlamış. Köprünün yapımından sonra şehir hızla büyüyerek bir metropole dönüşmüş adeta. Bağımsızlığın da sembolü olan köprü, 1945 yılında II. Dünya Savaşı'nın sonlarına yakinken geri çekilen Nazi ordusu tarafından patlatılmış ve böylece Kızıl Ordunun ilerlemesi durdurulmuş. Köprü savaştan sonra yeniden inşa

edilen ilk yapılardan biri.

Zincir Köprünün tekrar açılışı ve 1949 yılında yapılmış. Çalkantılı bir dönem olan 1989'daki Demir Perde'nin düştüğü insanların protesto ve gösteriler için toplandığı bir yer olmuş.

Zincirli Köprünün Buda tarafında yer alan meydan, adını Köprü'nün kurucusu Adam Clark'tan almış. İlkbahardan sonbahara kadar rengarenk çiçekler parkın ortasını süslüyor.

Şimdilerde restorasyon sebebi ile kapalı olan köprü, gündüz otantik ve nostaljik bir görünümdeyken gece ışıklandırıldığında ise ayrı bir güzelliğe bürünüyor. Köprüyü boydan boya yürüyerek kenti farklı bir açıdan görebilirsiniz.

Kale Tepesi

Peşte'nin Moğollar tarafından saldırıya uğramasının ardından Kral 4. Bela, sağ kalanları etrafı duvar ve kale ile çevrili Buda tarafına geçirmiş. 15. yüzyıldan itibaren kraliyet sarayının genişlemesi ve etrafında başka binaların yaptırılmasıyla birlikte bölge hızla gelişmiş. Burası bugün bir sanat, kültür ve turizm merkezi. Sarayın dışında gezilmeye değer birçok galeri, lokanta ve kafe bulabilirsiniz. Kalenin burçlarından birisinde bulunan "ağzında bir yüzük taşıyan güvercin heykelinin" ise hikayesi bir hayli ilginç. Tarihte bir çok farklı ülke ve hanedan tarafından yönetilmiş olsa da Macarlar tarihlerine epey bağlı. Kaleye araçla çıkarsanız yol üstünde sizi muhteşeme bir sürpriz bekliyor. Macar ve Türk Halkının dostluğunu nişanesi olan bir park; Mustafa Kemal ATATÜRK parkı.

Gül Baba Türbesi

Gül baba türbesi ile ilgili notlarımı aktarmadan hemen önce Macar tarihine değinip, Tarihte Türk- Macar ilişkilerinden biraz bahsetmek istiyorum. Türklerin 145 yıl boyunca idaresinde kalan ülke ve başkent bugün Osmanlı döneminden kalan birçok yapıya ev sahipliği yapıyor. Her ne kadar Mohaç savaşında Macarlar ağır bir ye-

Kale Tepesi'ne araçla çıkarsanız yol üstünde sizi muhteşeme bir sürpriz bekliyor. Macar ve Türk Halkının dostluğunu nişanesi olan bir park; Mustafa Kemal ATATÜRK parkı.

Matthias Kilisesi'nin içerisinde ise mutlaka görmeniz gereken, en önemli eser Kral Bela'nın lahiti. Onun döneminde inşa edilmiş olan kilisede taç giyme törenlerinde giyilen geleneksel kıyafetlerin replikalarını görebiliyorsunuz.

nilgiye uğramış olsalar da, Türk hakimiyetinde geçen yılları hoşgörü ile anmaktalar. Bunun en büyük sebebi ise Osmanlılardan sonra bölgede hakim olan Habsburg Hanedanının Macar halkına yaşattıkları olsa gerek. Sözün özü gelen gideni epey aratmış Macaristan'da. Zira Osmanlı'nın vergi alarak inanç ve yaşamlarında özgür bıraktığı Macarların sonrasında gelen Habsburg Monarşisinin yaptırımları sebebiyle canları epey sıkılmış. Bugün Ata sözlerinde dahi Mohaç'ı anmakta Macarlar. Önemli bir eşyasını kaybeden bir Macara teselli için söylenen sözlerin başında "Üzülme! Unutma ki Mohaç ta çok daha fazlasını kaybettin." Söz gelir.

Tarihteki tüm savaşlara rağmen, Kök Türkçe ile benzer yada aynı olan 400 ün üzerinde sözcük bulunmakta Macarcada. Orta Asya'dan çıkan Kavimler Göçü öncesinde köklerimiz aynı atalara uzanıyor olması sebebiyle çokta şaşırılması bir durum değil bu.

Her ne kadar Macar Milli yemeği olması sebebi ile sesimizi çok çıkartmadığımız Gulaşın ise yine Osmanlıdan Macarlara geçtiği tahmin edilmekte. Bu gün ülkemizde tas kebapı olarak adlandırdığımız Gulaş yemeğinin isminin, aslında Macarca da bir karşılığı yok. Gul- Aş yani Osmanlıda Yeniçeri kullarına dağıtılan Aş (Kul-Aşı) isminin türemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Gulaş yemeğinin olmazsa olmazı kırmızı toz biber ise Osmanlı'nın burada ki hakimiyeti esnasında Macar mutfağına girmiş. Komşumuz olmadığı ve görece daha az bir süre ile idaresinde bulunduğumuz bir toplumla bu kadar etkileşim, doğrusu gerçekten şaşkınlık verici.

Gül Baba Türbesi ise; Bektaşî Dervişi Cafer'in türbesi. 1541 yılında Buda'nın Osmanlılar tarafından fethi sırasında şehit düşmüş. Evliya

Çelebi'nin verdiği bilgilere göre adını 12 dilimli Bektaşî kavuğunda sürekli taşıdığı gülden almış. Bu gülü sürekli kavuğunda taşıması ise Derviş Caferin İspartalı olmasından kaynaklandığını söylenir. Gül Baba'nın o zamanlar camiye çevrilen Matyas Kilisesi'nde kılınan cenaze namazına Kanuni Sultan Süleyman da bizzat katılmış. Bu gün ziyaret ettiğinizde hiçte yabancılık çekmeyeceğiniz enfes bir mekan Gül Türbesi. Türk ve Macar Kültür Bakanlıklarının ortak çabasıyla restore edilmiş muhteşem bir kültür mekanı. Türbenin Müze bölümüne girmeden önced çok güzel bir peyzaj düzenlemesi ile sizi rengarenk güller karşılayacak. Müze bölümünde ise Türbenin dergah olarak ta kullanıldığı dönemden kalan eserler sergilenmekte. Türkçe olarak hazırlanmış aydınlatıcı metinler ve videolar ise sizleri bu mekan hakkında oldukça detaylı bilgilendirecek yaptığınız ziyaretlerde.

Matthias Kilisesi

1015 yılında dönemin Macar Kralı Aziz Stephen tarafından inşa ettirilen kilise, 1241'de Budapeşte'yi istila eden Moğollar tarafından yerle bir edilerek tarih sahnesinden kaldırılmış. 13. yüzyılın son döneminde Macaristan'da krallık tahtına oturan ve ülkenin en başarılı kralı olarak da bilinen Kral Matthias tarafından yeniden yaptırılan kilise, 19. yüzyıla kadar Meryem Kilisesi olarak anılmış.

Dönem dönem çıkan yangınlar ve Habsburg Hanedanlığı'na karşı ayaklanan Macar Halkı tarafından zarar verilen kilise 19. yüzyılda yeniden inşa ettirildiğinde Kral Matthias'ın ismini almış. Macar tarihinde çok özel bir yere sahip olan kiliseyi önemli kılan en büyük özellik Macar krallarının taç giyme törenlerinin bu kilisede yapılması.

Kral I Matthias, II Murad ve Fatih dönemlerinde Osmanlı'nın başına oldukça dert açmış Macar generali Janos Hunyadi'nin oğlu. Kral V. Laszlo daha 17 yaşındayken ölünce yerine kral hanedanlığından olmamasına rağmen Matthias seçilmiş. Sevilen bir kral olan Matthias 1458'de 1490'a kadar hüküm sürmüştü. Macarlar kendisi için Adeletli Kralımız Matthias tanımını kullanmaktalar.

Osmanlı'nın Avrupa topraklarına ilerlediği 1526 Mohaç Meydan Savaşı'nın ardından Osmanlı İmparatorluğu sınırlarına katılan Budapeşte'de Osmanlı İmparatorluğu'nun yetkilileri kiliseyi 1541'de camiye çevirmiş. Kilise içerisindeki figürler ve fresklerin üzeri kapatılarak yapılan çalışmalarla camiye dönüşen yapıda ilk cuma namazının Kanuni Sultan Süleyman tarafından kıldırıldığı biliniyor. O dönemde kilise, Budapeşte'nin ana camisi haline gelmiş.

II. Dünya Savaşı sırasında Macaristan'ı

işgal eden Alman kuvvetlerinin askeri garnizon olarak da kullandığı kilise yaşadığı tahribattan 1950-1970 döneminde Macaristan Hükümeti ve varlıklı ailelerin başlılarıyla başlatılan restorasyon çalışmalarıyla kurtulmuş. Budapeşte'nin en çok ziyaret edilen bölgelerinden birinde yer alan kilise Balıkçı Tabyası'nın üstünde, muhteşem bir Tuna Nehri manzarasına sahip.

Tuna Nehri'nin tam karşısında ise Macaristan Parlamento Binası rahatlıkla görülebiliyor. Kilisenin en önemli yerlerinden biri Neo-Gotik tarzda dekore edilmiş olan ana mihrabı. Güney kulesinin altında bulunan Loreto Şapeli, orijinali İtalyan köyü Loreto'da bulunan Barok Madonna heykelinin bir kopyasını bulunduruyor.

Kilisenin içerisinde ise mutlaka görmemiz gereken, en önemli eser Kral Bela'nın lahiti. Onun döneminde inşa edilmiş olan kilisede taç giyme törenlerinde giyilen geleneksel kıyafetlerin replikalarını görebiliyorsunuz. Bu kıyafetlerin orijinaleri Parlamento Binasında sergileniyor.

Kilisede aynı zamanda birçok kutsal emanet ve hazine de bulunuyor. Bunların arasında orijinali Parlamento Binasında bulunan Macar Kraliyet Tacı mutlaka görülmeli.

Balıkçı Tabyası

Yapımı 1905'te tamamlanan ama savunma için hiç kullanılmayan tabya, şehir manzarasını seyretmek için ideal bir yer, bu yüzden de turistlerin akınına uğruyor. 1988'den beri ise UNESCO'nun Dünya Kültürel Mirası Listesi'nde. Geceleri buradan Parlamento binası harika görünüyor.

Kraliyet döneminde başkent olan Buda tarafının da en çok ilgi gören yeri. 1905'de yapılan tabya daha çok estetik ve dekoratif sebeplerle yapılmış. Ülkeyi kuran 7 kavmi temsil eden 7 kulenin her biri masallardan fırlamış gibi görünüyor.

Kale Tepesinde bulunan Tabya, hem Tuna'nın hem de Peşte'nin en güzel görülebildiği noktalardan biri. Macar başkentinde kartpostal görünümü veren önemli yapılardan. Hem kalenin kendisi hem de kaleden karşıdaki Tuna nehri ve Peşte manzarası harikulade. Dantel gibi mimarisıyla Balıkçı Tabyası, geceleri ışıklandırmalarla büyüleyici bir hal alıyor.

Gellert Tepesi

Tuna Nehri'nin Buda tarafında yer alan en güzel tepelerden biri ve manzarayı gözlerinizin önüne sermek için sizi bekliyor. Macaristan'ın ilk Hıristiyan kralı olan Istvan'ın taç giymesinin ardından, Papa dinin yayılmasını

Balıkçı Tabyası

sağlamak için Kardinal Gellert'i göndermiş, Hıristiyanlığı kabul etmeyen Macarların çıkaracağı bir ayaklanma ile Kardinal Gallert'i yakalayan halk, kardinali bir fiçinin içine koyarak bu tepeden aşağıya yuvarlayarak katletmişler. Ayaklanmalar bastırılıp Hıristiyanlık yaygın din haline geldikten sonrasında da Gallert'in adı tepeye verilmiş.

Budapeşte'nin olağanüstü panoramik bir görüntüsünü sunan bir seyir tepesi. Margaret Adasına dek St. Stephen Bazilikası, Parlamento Binası, Bilim Akademisi, Gresham Sarayı ve daha uzaktaki Parish Kilisesini bile görmek mümkün bu tepeden.

Gellert Tepesinde bulunan Kale Avusturyalı Habsburgs tarafından 1850 ile 1854 arasında Macar Kurtuluş Savaşına sonra şehri daha iyi kontrol edebilmek için yapılmış. 1947'de dikilen Özgürlük Anıtı aslında Sovyet güçlerinin şehri Nazi işgalinden kurtarmasının bir simgesi olarak biliniyor.

Komünizmin yok olmasından sonra normalde tam heykelin önünde duran bir Sovyet askeri heykeli şehrin dışında bulunan Memento Park'a taşınmış.

St. Stephan Bazilikası

Şehrin en büyük ve en görkemli dini yapısı burası. 8500 kişilik, zaman içinde birçok değişiklik yapılmış. Yunan haçı şeklinde olan bina 1905 yılında takdis edilmiş. Sağdaki kulesinde, ülkenin 9 tonluk en büyük çanını barındıran bazilikanın 96 metre yüksekliğindeki etkileyici merkez kubbesi Parlamento Binasının yüksekliği ile aynı. Devlet ve Din arasındaki dengeyi ifade ediyor, kapladığı alan ise 4.000 m2'den daha büyük. Kilisede ayrıca Aziz İstvan'ın mummylanmış elinin saklandığı kutsal emanet kutusu bulunuyor. Çan kulelerinden Budapeşte'nin doyumsuz manzarasını seyretmek mümkün. 300'den fazla basamağı olan merdiveni çıkmaya üşenirseniz, imdadınıza asansör yetişiyor.

Gellert Tepesi

Dünyanın en ünlü Noel Pazarlarından birisi St. Stephan Bazilikasının hemen önünde bulunan Aziz Stephan meydanında kuruluyor.

Dünyanın en ünlü Noel Pazarlarından birisi kilisenin hemen önünde bulunan Aziz Stephan meydanında kuruluyor. Kasım ayının sonlarında kurulan Pazar yeni yılın ilk günlerine, akşamları saat 21:30 a kadar ziyaret edilebilir. Noel dönemlerinde meydana girdiğinizde sizi baştan çıkaran tatlı ve yemek kokuları ile her türden içeceğin satıldığı tezgahlar sizi büyüleyecektir. Fakat bu dönemde özellikle hava karardıktan sonra yapacağınız ziyaretlerde Kilise üzerine yansıtılan ışık oyunları gerçekten nefesinizi kesecek.

Macar Devlet Opera Binası

1884 yılında Viyana Opera Binası örnek alınarak Neo-Rönesans tarzında Miklos Ybl tarafından inşa edilmiş. Yer yer barok mimarinin de özelliklerini taşıyan bina, Macar sanatçılar tarafından dekore edilmiş. 3 ton ağırlığındaki bronz avizenin gerisinde Yunan tanrılarını tasvir eden freskler var. Dünyanın en güzel opera binalarından biri olarak kabul edilen ve imparatorluk zamanında kraliyet operası olarak hizmet veren bina hala kullanılıyor.

İklimi görece soğuk olana ülkelerde özellikle 1800 lü yıllarda yapılmış bir çok Tiyatro ve Opera Binasına rastlamak mümkün. Halkın uzun ve soğuk kış gecelerinde ısınma ihtiyaçlarına entelektüel bir yardım katan bu tip binalar sayesinde kültürel etki o toplumun tüm kademelerine işlemeyi başarmış durumda.

Kahramanlar Meydanı

Macarlarda biz Türkler gibi Orta Asya kökenli. Kavimler göçü esnasında hazar kıyısında Türklerden ayrılarak kuzey yönünden Avrupa içlerine doğru ilerliyorlar. 896 yılında bugünkü Macaristana yerleşen Macarlar tarih sahnesinde yerini almaya başlıyor. Şehrin tüm

ikonik yapılarının 96 metre olmasının sebebi ise 896 tarihine bir gönderme.

Bu Meydan; Macar tarihinin en önemli liderleri ve savaş kahramanlarının heykellerine ev sahipliği yapıyor. İktidardaki rejime göre heykellerin bir konup bir kaldırıldığı Hösök Tere, Macaristan'ı fethinin 1000. yılı anısına yapılmış. Macar prens Árpád ve onun 6 savaşçısını betimleyen bronz atlı heykeller, Macaristan'ı kuran savaşçıları sembolize ediyor.

Bu arada ilginç bir not paylaşmak istiyorum. Meydanda göreceğiniz atlar çok ihtişamlı iken heykeller ise hem kıyafet hem de biçim anlamında Türklerle çok benziyorlar. Fakat aslında Macarların Orta Asya'dan göç ederken kullandıkları atlar midilli atlarından biraz daha büyümüş. Ve Macarlar ise görece daha çelimsizmiş. Heykeltıraşlar çalışmalarını yaparlarken ülkeyi uzunca bir süre yöneten Türklerden esinlenmiş atlar Türklerin atlarına benzetilirken krallar ise heybetli yeniçerilerden ilham alınarak yapılmış.

Meydanın ortasında yer alan 36 metrelik sütunun ucunda, baş melek Cebrail sağ elinde taç tutarken tasvir edilmiş. Milenyum Anıtı önünde de Meçhul Asker için bir anıt duruyor. UNESCO listesindeki meydan panoramik fo-

Macar Devlet Opera Binası

Kahramanla Meydanın ortasında yer alan 36 metrelik sütunun ucunda, baş melek Cebrail sağ elinde taç tutarken tasvir edilmiş. Milenyum Anıtı önünde de Meçhul Asker için bir anıt duruyor.

toğraflar için ideal.

Meydanın bir yanında Güzel Sanatlar Müzesi diğer yanında sergilerin yapıldığı Sanat Sarayı var. Budapeşte'nin kaplıcaları ve Türk döneminden kalma hamamları meşhur. Meydanın arkasındaki Szechenyi Kaplıcası havuzlar şeklinde ve açık havada yer alıyor. Kaplıcaların en iyilerinden Gellert ise Tuna kıyısında bulunuyor. Rudas ve Kiraly hamamları 16. yüzyılda yapılmış. Tarihi eserlerden sıkılırsanız ana alışveriş caddesi Vaci utca'da ve büyükelçiliklerin de olduğu Andrassy Caddesi'nde dolaşabilirsiniz. Porselenler, tahta işleri ve örtüler Macaristan'dan alabileceğinizin arasında bulunuyor.

Gemi turu

Budapeşte'yi görmenin en güzel yolu Tuna Nehri'nde bir gemi turu yapmak. Nehrin iki yakasında her mevsim farklı renklere bürünen güzellikleri, tarihin doğayla dansını seyretmek keyifli. Nostalji, geçmişin bugüne yansıyan gücü ve değişimin hüznü aynı anda sarabilir sizi. Şehir gündüz çok güzel ama nehrin iki yakasını birleştiren köprülerde karşılaştığınız manzara, gecenin ışıltısıyla birle-

şince, Budapeşte peri masallarının başkentliğine soyunuyor. 268 metre uzunluğunda, 96 metre yüksekliğinde ve 691 salondan oluşan parlamento gece şehrin en güzel görünen binalarından biri. Şayet gezinizi hava karardıktan sonra yaparsınız, sizi büyüleyecek bu şehrin manzarasında adeta nefesiniz kesilecek. Gündüz gördüğünüz ihtişamlı yapılar muhteşem aydınlatmalarıyla hafızalarınıza kazınacak. Teknede size sunulan içeceklerinizi yudumlarken bu romantik şehirde Osmanlı döneminin izlerini sürebilecek, Parlamento binasından ise gözlerinizi alamayacaksınız.

Bir kentin ruhunu anlamak için o kenti doğaya yaşamanız gerekli. Bazen bir meydana durup, derin bir nefes alıp etrafınızdan akıp giden şehri izlemek, gezdiğiniz şehri bir turist gibi değil de orada yaşıyormuşçasına anlamak, dinlemek, görmek gerek. Tarihin bazen dingin bazen hırçın Tuna gibi akıp geçtiği bu şehirde, Budapeşte'de yapacağınız gezilerde bu yazının size yol göstereceğini umarak ve bir sonraki yazımızda başka bir şehirde buluşmak üzere hoşça kalın. Yaşamınızdan güzelliklerin olduğu seyahatler eksik olmasın...

